

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTOZÓ SZÖVETRZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lei,
rendes tagdíj évi 100 lei, kiscgazdák és tiszt
viselők részére 50 lei.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁR

Előfizetési díj nem tagok részére:

Egy évre 150 lei Negyed évre 40 lei
Fél évre 75 lei Egyes szám 3 lei

A nép gazdasági erősségei.

Hat esztendeig csak vendégként járt haza a magyar gazda szülő falujába a frontról, hogy megnézze mit csinál az anyjuk? Vetett-e eleget? A marhák szépek-e? A gyermekek meg az aprójóság egészségesek, nőnek-e?

A hetedik esztendőben hazajöttek mindazok, akiknek az Isten kegyelme ezt megengedte. A Gondviselés még ma is hoz egy-egy gazdatársat messze Szibériából rongyosan, kifosztottan. Foglyaik kezükben egy hű kísérő társsal, a vándorbottal jönnek, szívükben pedig forró vágygyal, hogy övéiket láthassák, magukhoz ölelhessék és a puska és vándorbot helyett végre ismét az ekeszarvát foghassák.

Ha megfogtatók egyszer ismét az ekeszarvát, tartásotok is keményen azt a kezetekben! Mert ti kell, hogy megmutassátok, hogy arra a földre, amelynek felosztása felett a parlament talán a jövő héten dönt végérvényesen, legelső sorban Ti vagytok illetékesek és érdemesek! Meg kell mutassátok, hogy a magyar kiscgazda az első ebben az országban és hogy erőteteket növelhessétek, ismereteiteket gyarapíthassátok, éljetekeket szoros egyetértésben a gazdaköreitekben, mert ez a Ti erősségetek!

Építsétek ki a magatok gazdasági várát, szereljétek fel a gazdakört gépekkel! Ne sajnáljátok az áldozatot, mert az a gép a tietek marad! Mit értek a bankóval, ha nem tudjátok meg triörözni vagy rostálni gabonátokat és így gazat vettek a jó szántásba? Csináljátok meg minden faluban a „Hangya” szövetkezetet, ha már megvan és áruval mindenkor ellátni nem tudna, legyetek kitartással, mert ma sokkal nehezebbek a forgalmi viszonyok, mint a háboruban voltak. A várból ne hiányozzék a biztosító intézmény sem! Minden gazdakör vállalja el a Gazdák Biztosító Szövetkezetének képviselőségét. Jég, tűz, baleset, betörés, élet biztosításainkat csakis a gazdák által alapított biztosító-intézetnél szabad elhelyeznünk, mert ezt mi alapítottuk. Erkölcsei kötelességünk ennek a támogatása.

Várunk egyik nagy erőssége, az O. K. H. kötelekékébe tartozó községi hitel-

szövetkezetek ügye vajudik, most vajudik. De megvan a reményünk, hogy az új központban új életre tudjuk kelteni a hitelszövetkezeiteinket is! Nehéz a soruk a kölcsönös állatbiztosító szövetkezeteknek is, de jól vigyázzatok! Ezeknek az intézményeknek a fenntartása, működő képessége a Ti várátok, a ti erősségetek! Ezek nélkül a fiskálisok, a kufárok, a nagy bankok karmaiba kerültek a hol még az „Adjon Isten”-ért is megfizettek. Küldjétek ki legjobbaitokat erősségeitekbe dolgoztok és bizzatok egy jobb jövőben!

Pénzbírság az őszi szántásért.

Ezt az állítást egyszerű példával és számitással lehet igazolni. Ismeretes, hogy a most működő kényszerbérleti bizottságok a 200 kat. holdon felüli birtokrészeket még akkor is elveszik a tulajdonostól, ha azokat összel már felszántotta, sőt esetleg már be is vetette. A kényszerbérletek átlagosan cca 30 leiben állapítják meg, amiből a gazdának cca 24—25 lei tiszta hozadéka marad, ha felemelt földadót kifizette. Az általa előzőleg netán fölshántott holdakért pedig közepesen 50 leit állapítottak meg, kártalanítás címén. Az összes érdekeltek előtt ugyan ismeretes volt, hogy a gazdák 130—150 leit szoktak felszámítani egy kat. hold őszi bérszántásért, azonban ez az összeg talán csak akkor kerülhetett volna — pl. egy peres ügyben — bizonyításra és megállapításra, amikor földművesek szántottak bérbe valamely gazdának.

Erdélynek s a Bánátnak amugy is eléggé kötött földjein ez idei száraz összel nehezen ment a szántás. Jól táplált, erős pár lóval sem lehetett naponta 0.60—0.65 holdnál többet felszántani, oly kemény és rögös volt a talaj. Nézzük ennek költségeit:

Két lóra napl 12 kg. zab	à 150 (max. ár) =	18 lei
vagy sarju „ 10 „ széna	50	= 8 „
só, pelyva stb.	20	= 2 „
Vasalás: 8 patkó à 12.50 =		
100 lei. Ha ezek cca 40 napig		
eltartanak, napl költségük = 2.50		
Ehhez tartó szerek, világítá-		
tás, különféle apróságok = 1.50		= 4 „
Egy pár ló napl tartása		32 „
„ „ „ havl költsége		960 „
Egy napazamos v. „hónapos		
munkás		500 „
Ekevasak élesítése, havonta „ átlagosan		40 „
Egy lga havonta összesen:		1500 „

Egy őszi hónap effektív szántás idejéből (nem tekintve az egyre rövidülő őszi napok idővesztését) elvész 4—5 vásár- és ünnep-

nap és további 5 nap, nem direkte productiv szántási teendőkre (pl. időjárás veszteség, vasalás ideje, lovak hibái, mindenféle szükséges egyéb fuvarok, mint takarmány, conventio, trágya, tüzelőanyag stb. hordása). Marad kereken 20 szántási nap, havi 13 hold átlagos szántási teljesítménnyel.

Egy hold őszi szántás költsége tehát volt 1500:13 = kerek 115 lei.

Ebbe nincsen még betudva egy közepes, mondjuk csak 600 holdas gazdaságnak általános üzemi regijeje. Tehát a nem közvetlenül szántó személyzetnek (ispán, gépész, kovács, biztosításoknak, továbbá a gépeknek, épületeknek, felszereléseknek, maguknak a lovaknak költsége, kamata és leírása (így pl. ha egy jobb lószerszám ára ma 2000 lei és 1000 napig el-tart, ebből 2 lei költség esik minden napra) stb.

Mindezeket a példa kedvéért csak havi 3000 leiben felvéve (ami biztosan kevés), esnek a havonta mondjuk 8 ekével felszántott 8×13=104 hold, minden holdjára cca 30 lei. Egy hold őszi szántás tehát kerek 145 lei önköltséggel járt, azon körülmény feltételezésével, hogy a gazda nem számíthatja fel személyes munkadíját vagy keresetét és hogy 3 hónapig díjtalanul tartozott dolgozni s privát kamataiból megélni. A fenti szántási költség a búzának mai 300-leies piaci ára mellett (= 50 kg. búzával) bizonyára mérsékelt s legföljebb csak felfelé volna korrigálható.

A gazda kényszerbérleti mérlege tehát a következő: Elvesznek 600 holdjából 400 holdat. Ezért kap (1/2—1 év múlva) a bizottságtól kényszer bér címén brutto 400×300 = 12000 leit. Az adók kifizetése után marad neki netto cca 10500 lei. Az elvett 400 holdból azonban a gazda cca 60%-ot, azaz kerek 250 holdat ekkor már az őszi alá felszántott. Ennek költsége a fentiek szerint, kerek 36000 lei. A bizottság pedig szántásáért kártalanításért átlagosan megítél neki: 250×50 = 12500 leit, marad a szántási költségére hiánya 24500 lei vagyis több, mint az egy év múlva esedékes egész kényszerbér kétszerese. Szabadságában áll azonban ezen hiányt a kapandó kényszerbérből megmaradó netto jövedelmével, azaz 10500 leiel csökkentenie. És így véglegesen fennmaradó netto vesztesége mindössze csak 14500 lei leend.

A felületesen gondolkozó gazda természetesen még ezt az elvesztett pénzt is sokallni fogja, mert az új termelési rendszert incarnatusan ellenző rövidlátásában egészen megfeledeznek arról az elértéktelenedésről, amelyet Európának minden pénzértéke ma amugy is végigszenved. S nem fogja belátni, hogy büntetést érdemel azért a könnyelműségéért, amellyel megfontolás nélkül már szeptemberben szántotta fel azon földjeit, amelyeket még csak decemberben vehettek el tőle, bevárva amig a szántással jól előrehaladt. Mindezt némi gondossággal elkerülhette s őszi munkalejét más teendőkre

Gazdák Biztosító Szövetkezte.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavalossági, temetési segély, kiházásitási stb. biztosításokat. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek. Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 35. I. emelet és egyesületünk titkári hivatala.

Főigazgatóság Nagyrománia részére Aradon.

Vezérképviselőségek:

Aradon, Kolozsváron, Brassóban,
Temesváron és Nagyváradon.

is fordíthatta volna anélkül, hogy azért délelőtti jeit épen a kávéházban valuta- és lánckereskedésnek kellett volna szentelnie. És ha forgó tőkét minden áron szántási műveletekbe kellett fektetnie, akkor csak méltányos, hogy ennek következményeit is érezze — szemben avval a gazdatársával, aki ősszel semmit sem szántott s aki most büntetlenül állhat meg bírái előtt.

Különben, ha a megbírságolt gazda egy kis méltányosságra tudja hangolni az u. n. „rideg önérdék” szavát, akkor ezt — a mai pénzügyviszonyok között bizonyára csekély — 14000 lei büntetést nem fogja oly tűrhetetlen tehernek érezni. Főleg akkor nem, ha összehasonlítja a saját veszteségét avval, amelyet a közellátás fog szenvedni ennek a 400 holdnak eddigi, normális beszolgáltatásához mérten.

K. A.

A csemegeturó készítése.

Írta: Fider János.

III.

Egyforma minőségű zsírdus, vajhoz hasonlóan kenhető csemegeturónak készítése a tej beoltási hőfokától, az oltó minősége és mennyiségétől, valamint az olvadék helyes feldolgozásától függ.

Azért, ha a juhokat a majorhoz közel fejtjük, a tejet okvetlen házilag dolgozzuk fel. Tavasszal és ősszel, midőn még nagy melegek nincsenek, elég ha az egész napi fejest tisztán megsűrve, hidegvizes tartányba állítva tartjuk és naponta csak egyszer oltjuk, azaz egyszer dolgozzuk fel. Ezért okvetlen szükségünk van egy tejhőmérőre, hogy a beoltási hőfokot pontosan betarthassuk, mert a melegebb hőfok mellett oltás morzsássá és szárazzá teszi a sajtot. A beoltási hőfok tavasszal és ősszel 35—36 C fok, nyáron: 32—34 C fok. Az alvadási idő 30—40 perc. A hamarabb megolvadt tejből száraz morzsás lesz a turó, a késői alvatból zsírdus ugyan, de a fővényhez hasonlóan morzsás.

Ezeknek ismerete kötelességünké teszi, hogy a használt olciónak erejét pontosan meghatározzuk, ennek legegyszerűbb módja az, hogy a beoltandó tejből 1 litert az oltási hőfokra felmelegítünk, abba 1 gramm oltót teszünk, megfigyeljük pontosan hány perc alatt olvad meg a beoltott tej és ennek ismerete alapján kiszámítjuk, hogy 1 gramm oltó hány liter tejet képes megolvasztani az oltási idő alatt.

A már megolvadt tejet egy kardhoz hasonló fakéssel összevágjuk egész borsószem apróságúra és pár percig állani hagyjuk, azután tisztára mosott kézzel az alvadékat lassu kéznyomással összehuzzuk, ezt elvégezve az edényből a savat sajtruhán átsűrve lemerjük. A vissza maradt olvadékat kimerve a sajtruhában gyengén, kiméletes kéznyomásokkal elaprozzuk és a ruhát összefogva belőle a savat kinyomjuk. Az így elkészített olvadékat legjobb kerek alakú, 30 cm. széles, 15 cm. magas fából készült formákba tenni, melyek oldalait kifűjük a savó tökéletesebb lecsorgása végett, tetejére egy kerek falapot, erre prés hiányában egy megfelelő súlyú követ teszünk, ezzel préseljük.

A présből kikerült sajtokat szoba hőmérsékletű helyen polcokra tesszük érlelés végett. Az érlelési idő 4—5 nap, tavasszal és ősszel 6—8 napig tart.

A megérett sajtoknak feldolgozása a következő: A sajtokat vékony szeletekre vágva, 10—12 órán át hideg vízzel telt edényben áztatjuk, az áztatás célja, hogy a sajtól a netán visszamaradt savót kivonja, miáltal a sajt sajátos savanykás nyers ízét elveszti. A vízből kikerült sajtot újjólag préseljük s ezután erre berendezett juró őrlő gépen leőröljük, a leőrölt sajt anyagot 2% sóval behintve kézzel összegyurjuk, ezután újjólag a turógyurógépen finoman leőröljük.

Az így kezelt sajtól mindig egyforma minőségű, magas zsirtartalmu, vajhoz hasonlóan kenhető csemegeturót nyerünk, ott, hol turóőrlő-géppel nem rendelkeznek, ugyanilyen szolgálatot tesz a husórlő-gép is, ennek használata azonban csak kisebb juhászatokban indokolt, mivel kis munkateljesítő képessége folytán az üzemet a turóőrlő-gépnél aránytalanul jobban drágítja.

A földreform és a mezőgazdasági szeszgyárak.

(Gy. Sz.) A kolozsvári pénzügyi államtitkárság 18079—920 sz. rendelete arra kötelezte a pénzügyigazgatóságok utján a mezőgazdasági szeszgyárakat, hogy azokkal a földművesekkel, akik az agrárreform kapcsán az érintett szeszgyárakhoz tartozó földekből kényszerbérletet nyertek, szövetkezeteket létesítsenek avégből, hogy a jövőben a jelzett kényszerbérbe adott földek nyújtsák az alapot a szeszgyárak mezőgazdasági jellegének fenntartásához.

A magyar törvényhozásnak a mezőgazdasági szeszgyárakra vonatkozó intézkedéseit azaz alapszempont irányította, hogy ezek a mezőgazdasági üzemek fejlesztésére szolgáljanak. Ezt a fennírt rendelet által idézett 1908 évi XXVIII. törvénynek indokolása is kifejti.

A mai viszonyok között, mintegy kényszer-szövetkezeti alapon szervezni a szeszgyár mezőgazdasági jellegének fenntartásához az ismert módon végrehajtott kényszerbérbeadások által földhöz juttatott embereket, a szó legszorosabb értelmében véve lehetetlenség. Ez elentétes a földreform intencióival is. A földhöz juttatott kisbirtokosok saját céljaikra termelnek és ebben őket senki sem gátolhatja. A föld megmunkálására kötelezhetőek, de hogy milyen terményeket termeljenek a szeszgyáros számára arra nem. A szeszgyári gazdaságok erőszakos felosztása pedig devalválna azok berendezéseinek és épületeinek értékét. A szeszgyári berendezések nemzeti vagyont is képviselvén, nem szabad, hogy egy komoly szakismereteket nélkülöző rendelet törvény előkészítését célzó néhány lelkiismeretlenül, tendenciozusan és a hozzáértés teljes hiányával végrehajtott kényszerbérleti határozattal a pusztulásba engedjük a milliókat képviselő értékeket.

Ha a szeszgyári, tehát ipari gazdaságokat is erre a lejtőre engedjük, ott nem lesz megállás majd. A törvényben meg kell állapítani egy bizonyos minimalis területet, amely a szeszgyárak mellett meghagyandó. Ez a minimum pedig 300 k. holdnál kisebb nem lehet.

Fizessen elő minden gazda az „ERDÉLYI GAZDA”-ra.

Panasz a szőlősgazdák köréből.

Egy biharmegyei gazdaköri elnök levelet küldött szerkesztőségünkbe, amelyben panasolja, hogy a bor ára 2—4 lei között változik, ebből az összegből 1 leit adóba kell fizetni és a megmaradó 1—3 leit gálícra, raffinára, pótlásra, munkálattási költségekre sem elegendő. Így nem marad semmi jövedelem, sőt ráfizetéssel jár a termés. Amikor a pálinkából 60 liter adómentes, a bortermelő gazda nem ihatik a saját termésű borából anélkül, hogy minden pohár után, amit megiszik, az adót meg ne fizetné! Ez nem igazság, ugymond, nincsen itt sem méltányosság, sem arányosság az adómentességnél.

Ha a kisüstös pálinkából 60 liter adómentes személyenként, úgy a borból személyenként legalább 360 litert kellene adó alól mentesíteni.

E panasszal kapcsolatban érdeklődtünk a pénzügyigazgatóságnál, hogy miképen is állunk ma a boritaladóval? Érdeklődésünkre azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a régi boritaladó törvényt, amelynek alapján a gazdák, aszerint, hogy 20,000 en felül, 10,000-en felül, vagy azon aluli számú lakossággal bíró községben termelt a bor, 12:70, 11:30, illetve 8:70 fillért fizettek literenként adóba. A kedvezményes adótétel 6:70, 5:39. és 2:70 fillérben volt megállapítva. Ezenkívül fizettek a gazdák a háború alatt, termelői adó címen, literenként 14 fillért. A régi boritaladó törvényt 1919-ben egy távirati-intézkedéssel megváltoztatták oly módon, hogy a boritaladó fejében literenként 2 korona, vagyis 1 lei fizetendő és az a termelői adóról szóló törvényben előírt módon szedendő be.

Még ma is csak ezen távirati intézkedés alapján szedik a bortermelő gazdáktól az adót. Egyik helyen szüretkor követelik, holott szüretkor csak a termés mennyisége jelentendő be, míg az adó csak a bor eladásakor esedékes. Más vidéken az 1 lei mellett a 14 filléres adót is követelik jogtalanul. Mit tehetünk egyebet míg szerveztelenek vagyunk, mint azt, hogy fizetünk.

Szeretnők látni, hogy a jól szervezett és a gazdakéhez képest, csekély számú ipari munkásokra rá tudnák-e az ilyen adót erőszakolni? Az egyesülésben rejlik az erő. Ha minden községben megalakítják a gazdaköröket s azok szervesen bekapcsolódnak a E. G. E.-be, nekünk is meg lesz az erőnk, amellyel tiltakozó szavunknak súlyt is tudunk adni, de amíg csak lézengve, szétszórtán járkalunk a nagyvilágban és egymás bajait nem igyekszünk közösen orvosolni, addig nem is fogunk eredményeket elérhetni, tiltakozó szavunk pedig a pusztába fog elhangzani!

—n—s

Mit csináljunk februárban?

Februárban, ha az idő engedi, tavaszi rozsot és búzát, sőt enyhébb melegeken, a hó végén borsót is lehet vetni. Egyesek a zab és árpa vetésétől sem riadnak vissza.

Az őszi szántásokat ne szántssuk újra, csak porhanyósítsuk és boronáljuk.

Vakondturások és hangyabolyok valamint másféle egyenellenségek elsimítását legelőinken, kaszálónkon folytassuk; nemkülönben kezdjük meg úgy a mesterséges, mint a természetes kaszálók és legelők éles fogasolását, esetleg scarificálását, ha az idő engedi.

A marháinkat — különösen az igásakat, tartsuk jobban mint eddig, mert közeledik a nagy munka ideje.

A tevésséget jól vizsgáljuk meg, mert lágyuló idővel könnyen fellép, különösen heverő szarvasmarhánál s egy kis hígított petroleum emulsióval, vagy olajas creolin oldattal, vagy más kevert szerrel könnyen segíthetünk rajta.

A védő oltásokat még e hóban végeztessük el, hogy mire legelőre megy az állomány, hát legyen immunis. Más szokásos oltások mellett ne feledkezzünk el a kis malacok himlőelleni beoltásáról sem, mert ez a betegség is nagy %-okat szokott elvészteni.

Mefegágyakat készítsük el.

Mezőségi.

Egyleti élet.

A gazdák a király előtt. Mint a napilapok már hírül adták, a december 5-i kolozsvári gazdaértekezleten a földreform ügyében hozott határozati javaslatot egy memorandum kíséretében a magyar gazdaközönség kiküldöttei a héten vitték le Bukarestbe a királynak való átadás céljából. A memorandumot átadják a miniszterelnökön és illetékes minisztereken kívül a szenátus és a képviselőház elnökeinek is. Ugyszintén román nyelvre lefordítva az E. G. E. földbirtokpolitikai szakosztálya megküldi az összes képviselőknél valamint a szenátus tagjainak is, hogy azt még a földreformügyi törvényjavaslat tárgyalása előtt kézhez kaphassák. A határozati javaslat, amelyet lapunkban egész terjedelmében közöltünk úgy a kiscgazdák, mint a gazdatisztek, bérlők, középirtokosok érdekeit, mint az ipari, minta, tan, egyházi és kulturális célokat szolgáló gazdaságok céljait a kívánt figyelemre méltatja. A küldöttség útjának eredményéről haz érkezése után részletesen beszámolunk olvasóinknak. A küldöttséget Ugron István, volt romániai magyar követ vezeti a király elé.

Alapszabályaink betervezése jóváhagyásra. Egyesületünk igazgatóválasztmányja üléseit eddig hatósági engedély mellett rendszeresen megtartotta az alapszabályokban előírt időközökben. A január hóra összehívott igazgatóválasztmányi ülést a katonai parancsnokság nem engedélyezte és nem engedélyezi, míg az alapszabályok jóváhagyását nem igazolja egyesületünk. Az alapszabályok lefordítása iránt intézkedtünk és azt jóváhagyásra be fogjuk terjeszteni, hogy üléseinket a jövőben zavartalanul megtarthassuk.

Az E. G. E. géposztálya. Tekintettel a gazdák nehéz anyagi viszonyaira, a beszerzés nehézségeire, a beszerzett eszközök, anyagok, gépek, szerszámok gyenge minőségére, egyesületünk igazgatóválasztmányja a legutóbbi ülésén elhatározta, hogy az egyesület kebelében egy géposztályt állít fel, amelynek hivatása volna a gazdák gép, eszköz, anyag, stb. szükségletét ellátni. Tekintettel arra, hogy az E. G. E. az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesülettel a szellemi kapcsolatot és az együttműködés fonalát felvette, felmerült az a gondolat, hogy az együttműködés ténye az anyagi érdekek egybekapcsolásával is megpecsételtessék. Az igazgatóválasztmány, illetve az elnökség megbízásából ezért a héten Szász István ig. vál. tag és Török Bálint titkár Nagyszében utaztak, hogy az Erdélyi Szász Gazd. Egylet vezetésével a kapcsolatnak ily természetű felvételéről tárgyaljanak. A tárgyalások eddig kedvező eredményre vezettek és most a két egyesület igazgatóválasztmányja elé kerülnek a létrehozott elvi megállapodások, amelyek elfogadása után majd a részletekre vonatkozó kérdések is megoldásra kerülhetnek.

Az E. G. E. képvisellete a szeszgyárosok bukaresti kongresszusán. A szeszgyárosok Bukarestben f. hó 7-én kongresszust tartanak, amelyen a mezőgazdasági szeszgyárak érdekeinek képviselőjében, az E. G. E. nevében való megjelenésre az elnökség Bély László bodolai szeszgyártulajdonos és Hirsch Ödön a szeszgyárosok szövetségének alelnöke, egyleti tagokat kérte fel.

Törvények, rendeletek.

Erdészek államvizsgálója. F. év április 4-től kezdődőleg fognak lefolyni az erdőmérnökök részére előírt államvizsgálatok a kolozsvári erdőigazgatóságnál. Vizsgálóra bocsátatnak a selmecbányai vagy bécsi erdészeti főiskolai végzettséggel és megfelelő gyakorlattal bíró erdőmérnökök, kik 1921. márc. 10-ig a kolozsvári erdőigazgatósághoz erre vonatkozó megfelelő mellékletekkel ellátott kérvényeiket benyújtják. A katonai szolgálatban eltöltött idő a gyakorlati időbe számítható. Vizsgadíj 50 Lei.

SZÖVETKEZÉS.

Az Udvarhely vármegyei községi Földmives Szövetségek vezetőinek szíves figyelmébe! Gál Imrének, az Udvarhelyvármegyei Földmives Szövetség elnökének felhívása folytán lapunk mai számából is mutavány számot küldünk Udvarhely vármegye valamennyi községi Földmives Szövetségének azzal a kérelemmel, hogy amennyiben az Erdélyi Gazdát megrendelni óhajtják, e lappéldányt tartsák meg és az előfizetési díjat szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz beküldeni. Amennyiben megtartani nem óhajtják, szíveskedjenek visszaküldeni.

Tájékoztatásul közöljük, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet tagsági díja egy évre 100 lei, amelynek ellenében az Erdélyi Gazdát is küldi az egyesület. Nem tagok részére az évi előfizetési díj 150 lei.

Örömmel teszünk eleget Gál Imre elnök ur felhívásának és bizton reméljük, hogy nem lesz egy falusi földmives szövetség sem, amely az Erdélyi Gazdát visszaküldené, mert az Erdélyi Gazdának ott van a helye minden legelrejtettebb falusi kunyhó asztalán, mert ebből tanulhatja meg a gazda, hogyan termelhet többet, jobbat, ebből tudhatja meg mik a jogai; mik az egymással szemben fennálló, tartozó kötelességei, mit csinálnak a szomszéd falusi, szomszédos járási, vármegyei és külföldi gazdatársadalmi szervezetek? Ebből ismerheti meg a tudományak a mezőgazdaság fejlesztésére feltalált vívmányait, ez az éltető ere a gazdatársadalmi életnek úgy, hogy amelyik földmives, vagy gazdaszövetségben, vagy gazdakörben az Erdélyi Gazdát nem olvassák, abban nem is lehet élet, mert nincsenek tájékozódva a gazdák az őket érdeklő, az ő javukra és kárukra hozott intézkedésekről történt eseményekről.

Az udvarhelymegyei gazdagyűlés visszhangja. Csak most zajlott le az udvarhelymegyei gazdák gyűlése és a szervezkedés ha-

tását már is érzi a vármegye gazdaközönsége. Örömmel hivatkozunk az ilyen példákra, mert talán sikerülni fog minden vármegye magyar gazdaközönségét meggyőznünk a szervezkedés szükségességéről és az egyesülésben rejlő erő nagyságáról. Az udvarhelymegyei gazdáknak ígéretet tett a prefektus, hogy a vármegyében gabonát rekvirálni nem fognak. Mi szeretnők remélni, hogy az egész vármegye területén a jogtalan előfogatkirendelések is megszűnnek és az olyan ármaximálások is, aminők az ősszel voltak, amikor a termények árait a termelési költségek figyelembe vétele nélkül állapították meg. Szeretnők remélni, hogy a betöltetlen járási állatorvosi állásokat mielőbb betöltik, véget-venek a ragályok pusztításának és még nagyon sok mindent szerelnénk remélni, ha nem félnénk attól a közmondástól, hogy „a remény olyan kötél, amellyel már sokan felakasztották magukat”. A székely gazdák gyűlését, miként a méhészek 1918. évi tordai vándorgyűlését is, a névtelen költők megénekelték. Itt közöljük a székely gazdák gyűlése nyomán a nép lelkéből fakadt első strófákat, amelyeket talán a következő ülések után a többiek is követni fognak.

Földmives zászló.

Ébredj sötét álmaidból, földmives,
Mert kibontva vár a zászló, hát siess.
Az van írva a földmives zászlóra:
Földmivesek, tömörüljünk alája...
Ne hallgassunk a csabítók szavára!
Hallgassunk a szívünk dobogására.

Földmivesek, támogassuk ügyünket;
Ne hagyjuk, hogy más támadjon bennünket.
Látjátok, az ipar howá haladott:
Siessünk, hogy mi is legyünk ugyanott.
A mellőzés eleget volt a részünk;
Most ideje érdekünket megvédnünk.

Ezért kell hát ekevasunk kifenjük,
A talajba mélyebben beeresszük.
Hogy felhozzuk azt az alsó réteget,
Amely eddig műveletlen létezett.
És elérjük azt a magas célunkat,
Amelyért ma kibontottuk zászlónkat.

B. földmives.

A kisküküllőmegyei gazdák gyűlése. A Kisküküllővármegyei Gazdasági Egyesület most tartotta meg január havi ülését Gyárfás Elemér elnöke alatt, amelyen őszinte gazdasági részvétellel vették tudomásul a szolnokdobokamegyei prefektusnak az ottani vármegyei gazdasági egylettel szemben tanusított igazságtalan eljárását. Ezt az egész erdélyi gazdaközönség sérelmének tekinti és a kulturális missziót teljesítő egyesület működését akadályozó erőszakos eljárás ellen tiltakozását fejezi ki. — Kovács Jenő titkár előadásában tudomásul vették az E. G. E.-nek az apaállatok közvetítése, az állati ragályok elleni ojtóanyag beszerzés ügyében indított mozgalmait, majd egyhangú lelkesedéssel kimondták a dec. 5-i kolozsvári gazdaértekezleten hozott határozati javaslat alapján az E. G. E.-hez való csatlakozást és az E. G. E.-tel való együttműködést. Magáévá tette az egyesület az E. G. E.-nek a földreform ügyében tett intézkedéseit és elhatározta, hogy a saját hatáskörében is minden lehetőt megtesz egy egészséges földreformügyi törvényalkotása és helyes végrehajtása érdekében. Az ülés végén Gerendy István a rekvirálással kapcsolatban a gazdákat ért károkat és sérelmeket ismertette, ugyszintén Pekri Sándor alelnök is hasonló sérelmekről és visszaélésekről tett jelentést, amelyek ellen csakis a legszélesebb körű szervezkedéssel védekezhelven a gazdatársadalom, elhatározta az igazgató választmány, hogy haladék nélkül megkezdi a kiscgazdák tömegének szervezését. A gyűlés engedélyezését e hó 7-re kérte az egyesület. Reméljük, hogy mivel ez a dícsőszentmártoni választások lezajlása utáni időre esik, engedélyezni fogja a hatóság az ülés megtartását.

Bikakállítás Désen. Dr. Nagy Endre gazd. egyleti titkárnak a fogságból való hazaér-

kezése mindjárt pezsgő gazdatársadalmi életet teremtett Szolnokdobokában. — Kezdeményezésére február hó végén — később megállapítandó napon — bikakiállítás rendeznek Désen. A kiállítás iránt élénk érdeklődés nyilvánul a gazdatársadalom körében.

Bikakiállítás Székelyföldön. Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 28-án Székelykeresztúron bikakiállítást és vásárt rendez, amelyre már most felhívjuk az érdekelt gazdaközönség figyelmét.

Kézdivásárhely és vidékének Gazdasági Egyesülete gazdasági tanácsadó irodájában (Szala-u. 2.) megkezdődött szintén a pezsgő élet. Az egyesület működési területén levő gazdatársak ügyes-bajos dolgaikkal forduljanak bizalommal az egyesület ujonnan beállított gazdasági irodájához.

Irodalmi szemle.

Szemle. S. Nagy László az „Erdélyi Szemle” volt szerkesztője „Szemle” címen új hetilapot indított. Az új lap beszámol, nemcsak az irodalmi és művészeti eseményekről, hanem a társadalmi és világhelyzet jelenségeiről is. Ezekenkivül novellák, cikkek, versek teszik változatossá és kellemessé a lap tartalmát.

„Közgazdaság” című jelenik meg Kolozsváron új év óta az Erdélyi Merkur, amely a névcserevel gazdát és irányt is változtatott. Az új lap, melynek tulajdonosa a Minerva Irodalmi és Nyomdai műintézet R. T. Kolozsvárt, felöleli a közgazdasági élet minden ágát, aktuális szakcikkek és híreket közöl nemcsak az ipar és kereskedelem, hanem a mezőgazdasági élet köréből is, piac rovatában pedig a legújabb áralakulásokról tájékoztatja a közönséget. Az új lap, amely az egyetlen magasabb színvonalú közgazdasági irányt követő magyar nyelvű hetilap, előreláthatólag a gazdaközönség körében is számos olvasóra fog találni. Felelős szerkesztője dr. Pókakeresztúri Székely Endre, társszerkesztője dr. Kiss Béla.

Vegyes közlemények.

[Id. Dr. Wolff Gyula] a Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke f. hó 31-én d. e. 77 éves korában csöndesen elhunyt. Dr. Wolff Gyula halálával a magyar gazdatársadalmi élet egyik oszlopos tagját veszítette el. Bár gyógyszerészi diplomája és nem gazdasági képesítése volt, a föld és a természet őszinte és mély szeretete a gazdasági pályára terelte. E pályán is az elsők között volt kora ifjúságától kezdve ügyis, mint elméleti és gyakorlati gazda, ügyis, mint természetbúvár. Botanikai gyűjteményei, a havasi flora terén végzett felfedező munkássága, gazdag pomológiai ismeretei, geológiai gyűjteménytára, kémiai tudása és tudásának a gyakorlati mezőgazdaságban való érvényesítése, a gazdatársadalmi élet terén kifejtett céltudatos, kitartó zajtalan munkássága számtalan tisztelőt és barátot szerzett számára. A vármegyéje gazdasági egyesületének alapítói között szerepelt már 1872-ben. — 20 évig titkára, 28 éven át alelnöke és két évig elnöke volt az egyesületnek a gazdaközönség bizalma folytán. 40 évig, közel egy félszázadon át szolgálta önzetlenül a gazdatársadalom érdekeit. Az ő vezetése alatt élte az egyesület kertészeti telepe is virágkorát. Termelvényeivel a párisi világkiállításon is kitüntetések nyert.

Temetése f. hó 2-án folyt le a gazdaközönség általános meleg részvéte mellett. Halálát özvegyén kívül Erdélyben kiterjedt rokonság és barátok és tisztelők nagyszáma gyászolja.

Haláláról az egyesület a következő gyászjelentést adta ki:

A Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület mély fájdalommal jelenti, hogy *Id. dr. Wolff*

Gyula az egyesület alapításától 20 éven át volt titkára, 28 éven át igazgató alelnöke és 2 év óta elnöke, január hó 31-én elhunyt. A megboldogult e hosszú időn keresztül fáradhatatlan tevékenységével és odaadó buzgalomával hervadhatatlan érdemeket szerzett egyesületünk felvirágzása körül. Emlékét hálás kegyelettel őrizzük! Turda—Torda, 1921. jan. hó 31. Az Elnökség.

Rubinek Gyula nyugalomban. A napilapokból értesülünk, hogy az O. M. G. E. hosszú időn át volt és érdemekben gazdag igazgatója nyugalomba vonult. Rubinek Gyula volt az első magyar földművelésügyi miniszter, akit a gazdatársadalom érdekképviselői szervének vezető tisztviselői közül hívtak a magyar mezőgazdasági ügyek vezetésének élére. Földművelésügyi minisztersége után a magyar kereskedelemügyi miniszteri tárcát vállalta és mint értesülünk, most egy időre visszavonult egy a politikai, mint a gazdatársadalmi élet teréről.

Állatforgalmi illetékek. Marostordában az állatok átirási díját a következő összegekben állapították meg: szarvasmarha, ló drb.-ként 10 lei; sertés, kecske, juh, borjú, csikó 5 lei; bárány, gida, malac drb.-ként 3 lei.

A méhtenyésztés megadóztatása. Temes, Tordaaranyos, Udvarhely vármegyéből érkeznek a panaszok a méhészet megadóztatásáról. — A méhészkedés a mezőgazdaság fogalmához tartozik és ha a méhcsaládok után adót vetnek ki, úgy a marha, ló, sertés, juh, stb. haszonállatok tartása és tenyésztése is mind külön adó alá kell, hogy essenek a mai drágaság még nagyobb fokozására. A gazda meg van már eléggé nyomorítva az adóval, közterhekkel, rekvirálással, kirendeléssel, maximálással ugyanarra, hogy a terhek a csőd elé viszik már is a kis- és nagygazdát egyaránt. Az ilyen adózási rendszer úgy az adózó, mint az állam érdekei szempontjából rablógazdálkodást jelent. Az adó kivételre jogalap nincs. Ha jogállamban élünk a méhészet ma megadóztatatlan. És mindez a méhtenyésztés fejlesztése érdekében történik akkor, amidőn mint értesülünk Nicolea Martivicin személyében méhtenyésztési főfelügyelőt nevezett ki a kormány.

A rézgálicról való gondoskodás ideje elérkezett. A tavalyi a hatósági gálic ára aránytalanul magas volt és ezért a szőlősgazdák kénytelenek voltak takarékoskodni ugyanarra, hogy végeredményében a peronospora kártétele miatt 40—50 %-kal kisebb volt a termés eredmény. Nem tudjuk még, hogy az idén is hatósági cikk lesz-e a gálic vagy nem. De már most előre tiltakozunk a tavalyi rendszer megismétlése ellen, amikor a hatóság a jutalékokon kívül hol hadisegély, hol nőgyelet, hol konviktus, hol karácsonyi ajándék címen 50—100 fillért csapott a gálic kg.-kénti árához. Indokolatlan, helytelen és erkölcsi alapot nélkülöző dolog egy foglalkozási ágra adószertűleg kiróni magánintézmények anyagi szükségleteit. Miért viselje a magyar szőlősgazda egyedül azokat a terheket, amelyeket az egész társadalom kell, hogy hordozzon? Ha ilyen esetekről tudomást szereznek gazdatársaink a jövőben, kérjük azonnal tudassák, hogy elejét vegyük előre az ilyen igazságtalan megterheléseknek.

Bikartartás címén Székelyudvarhely város tanácsa tehenenként 40 leit rótt ki a gazdákra.

HIRDETÉSEK.

Beresztelke és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 24-én d. u. 2 órakor a község házában 1919. évi közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 23. §-a értelmében, meghívhatnak azzal, hogy ha a tagok közül május hó 1-ső napján tartatik meg, mely, tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. A zárszámadá-

sok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Netaláni indítványok. 1919. évi december 31-én a tagok száma 106, üzletrészeinek száma pedig 179 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Beresztelke, 1921. jan. hó 18-án. Az igazgatóság.

Beresztelke és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 24-én d. u. 3 órakor a község házában 1920. évi közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 23. §-a értelmében, meghívhatnak azzal, hogy ha a tagok közül május hó 1-ső napján tartatik meg, mely, tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 109, üzletrészeinek száma pedig 189 volt; az év folyamán belépett 3 tag 10 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Beresztelke, 1921. január hó 18-án. — Az igazgatóság.

Mezőfelei fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 24-én d. u. 3 órakor a község házában 1919. évi közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 23. §-a értelmében, meghívhatnak azzal, hogy ha a tagok közül május hó 1-ső napján tartatik meg, mely, tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Netaláni indítványok. 1919. év december 31-én a tagok száma 96, üzletrészeinek száma pedig 122 volt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. — Mezőfele, 1921. január hó 28-án. Az igazgatóság.

Mezőfelei fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 24-én d. u. 3 órakor a község házában 1920. évi közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 23. §-a értelmében, meghívhatnak azzal, hogy ha a tagok közül május hó 1-ső napján tartatik meg, mely, tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 96, üzletrészeinek száma pedig 122 volt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Mezőfele, 1921. január hó 28-án. Az igazgatóság.

Váradszöllösi Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi február hó 13-án d. u. 3 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 46. §-a értelmében meghívhatnak. Napirend: 1. A szövetkezet felszámolására nézve határozathozatal. 2. A három tagu felszámoló bizottság megválasztása. 3. Netaláni indítványok. Váradszöllös, 1921. január 18. Az igazgatóság.

Értesítés. A csálatelepi fogyasztási és értékesítő szövetkezetnek 1920. évi december hó 5-én tartott közgyűlése a szövetkezet felszámolását mondta ki.

Felhívhatnak a hitelezők, hogy követelésük biztosítása végett, a törvényszabta lépéseket megtenni el ne mulasszák. Csála, 1920. dec. hó 12-én. Csálatelepi fogyasztási és értékesítő szövetkezet. A felszámoló bizottság.